

+
M
PAX

27 december 2020
H. Familie
Lk. 2,22-40

Veelgeliefden,

Laten wij binnentreden in het mysterie!

we vieren vandaag het feest van de heilige familie. In de liturgie gedenken wij elk jaar de verschillende gebeurtenissen uit het leven van Jezus, vanaf de Geboorte tot en met zijn Hemelvaart. We vieren, danken, leven mee en denken er aan terug. Maar is dat alles? Zoals we voor allerlei gebeurtenissen een gedenkdag hebben, bijvoorbeeld vier en vijf mei? We beseffen dat er in de liturgie meer aan de hand is, ook al horen we in de Eucharistie de woorden: "doet dit tot mijner gedachtenis". Bij begrafenissen horen we tegenwoordig wel eens die woorden: hij of zij zal voortleven in onze herinneringen. Zou de liturgische viering het ophalen zijn van herinneringen? Jezus was een goed mens die ons een voorbeeld gegeven heeft, iets wat we proberen na te volgen. Daarom herinneren we elkaar aan zijn daden, herlezen de verhalen over Hem, zodat Hij voort blijft leven in onze gedachten en we Hem kunnen navolgen.

We beseffen, en ervaren misschien ook, dat er meer is. Zo is de Eucharistie een sacrament waarin Jezus tegenwoordig gesteld wordt, zelf aanwezig is en ze bewerkt wat het sacrament uitdrukt. In de Eucharistie is dit het Kruisoffer, zijn Dood en Verrijzenis. Kenmerkend is zijn blijvende aanwezigheid onder ons. En dat geldt niet alleen voor de Eucharistie, het heilig misoffer, maar voor de liturgie in het algemeen. Onze gedachtenis gaat niet zozeer over het verleden, maar over het heden. In de Adventstijd is Hij de komende, ook nu op Kerstmis wordt Hij geboren en over een week wordt Hij opgedragen in de tempel. Hij wordt gedoopt in de Jordaan, bekoord in de woestijn, gaat op weg naar Jeruzalem, sterft aan het Kruis, verrijst op de derde dag en stijgt op ten hemel. Al deze gebeurtenissen zijn in de liturgische viering actueel. Ze overstijgen de tijd en blijken weliswaar eenmalig in de geschiedenis, maar zijn blijvend onder ons aanwezig.

De gebeurtenissen twee duizend jaar geleden bepalen onze geschiedenis op een bepaalde manier in het nu. De tijd die toen begonnen is, duurt nog steeds voort. Het Rijk Gods is gesticht en wordt nog steeds gesticht. Het is in Christus begonnen en het is onder ons. Het is onder ons en toch is het reeds voltooid. De christen is wel in de wereld, (Jo. 17,11) maar niet van de wereld (Jo.15,9). Hij bezit in Christus nu reeds het eeuwig leven (Jo. 6,47: *Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: wie gelooft, heeft eeuwig leven.*) maar zucht tegelijkertijd en verlangt naar de verlossing van de schepping. *Wij weten immers, dat de hele natuur kreunt en barensweeën lijdt, altijd door. En niet alleen zij, ook wij zelf, die toch reeds de eerstelingen van de Geest hebben ontvangen, ook wij zuchten over ons eigen lot, zolang wij nog wachten op de verlossing van ons lichaam.* (Rom. 8,22-23) Dat is een dubbelheid in ons bestaan. Steeds is het er en het moet nog tot voltooiing komen. De dood is overwonnen en die overwinning moet zich nog uitwerken. Het eeuwig leven is er al, maar moet zich nog realiseren na onze dood. De toekomst is reeds gerealiseerd in Christus en daarom nu al in het mysterie aanwezig. De Menswording van Christus heeft plaats gevonden en in dat mysterie is alles omvat, ook ons heden. Daarom vieren we in de Advent tegelijkertijd de voorbereiding

op de geboorte in de stal van Bethlehem in nederigheid en zijn definitieve komst in heerlijkheid, vanuit het besef van zijn komst in onze tijd. Heden, verleden en toekomst lopen in de mysteries door elkaar omdat Christus de alfa en de omega is, het begin en het einde van alles.

Met Christus is ons reeds alles gegeven. (Rom. 8,32) Namelijk de gave van de Vader en de Geest in de Menswording. In Christus is de volheid van de tijd gekomen, volgens de Hebreeënbrief. De mysteries van toen omvatten de gehele tijd, ook onze tijd. En die mysteries uit het leven van Jezus zijn in de kern slechts één mysterie, namelijk dat van de Menswording. Het is één daad van God die zich realiseert in alle tijden. En omdat God de tijd overstijgt is die ene daad altijd aanwezig in onze tijd, een eeuwig Hodie, Heden. Ook de Verrijzenis is opgenomen in dit ene mysterie van de Menswording. God wordt mens: Hij daalt af in het menselijke, tot in de dood, de dood aan een Kruis. Reeds de martelaar Ignatius van Antiochië schreef aan het begin van de tweede eeuw dat Menswording en Verrijzenis één en dezelfde daad van God zijn. In de Kerstnacht hebben we gezongen: “Van de Vader ging Hij uit; naar de Vader keert Hij terug; zijn uittocht was tot in het dodenrijk; zijn terugkeer tot de zetel Gods.”

Als we in de liturgie de mysteries van Jezus' leven niet alleen gedenken maar ook present stellen en ze werkelijk aanwezig zijn, dan heeft dat gevolgen voor de manier waarop wij hier mee omgaan in de liturgie en daar buiten. Het gaat dan niet om een vrome oefening, maar een diepe navolging, of beter gezegd: een opnieuw beleven. Sint Paulus verwoordt dit in het begin van zijn hymne uit de brief aan de Filippenzen: *Die gezindheid moet onder u heersen welke Christus Jezus bezielde.* (Fil. 2,5) en elders schrijft hij: *Niet ik leef, maar Christus in mij.* Hij doelt niet op een eenvoudig kopiëren van de Heer. Het is een soort imitatie die dieper gaat en de Heer toestaat opnieuw te leven in ons. Hij woont in de zielen die Hem dierbaar zijn en deze aanwezigheid kan uitgroeien tot een wezenlijke eenheid tussen Christus en de ziel, een deelname aan het leven van God, dat door de liefde (de Heilige Geest) wordt bewerkt. Zijn gedachten en zijn gevoelens worden dan de onze.

In een bepaald opzicht is elke Eucharistie een voltrekken van het mysterie van de Menswording en niet alleen een gedachtenis van de Passie van de Heer. In de Menswording zijn immers geboorte, doop, dood, opstanding en hemelvaart ingesloten. In de liturgie vieren we elk van deze mysteries eenmaal per jaar afzonderlijk, terwijl deze elke dag, elk moment aanwezig zijn. Omdat wij als kortzichtige mens die totaliteit van het mysterie niet kunnen omvatten, leggen we het mysterie uiteen in diverse mysteries en vieren we elk deelmysterie afzonderlijk.

Zo vieren we vandaag het feest van de heilige familie. In de gebeden vragen we de kracht om in onderlinge liefde het voorbeeld van de heilige familie altijd na te volgen. Dat is de buitenkant van het mysterie. Gaan wij ook het mysterie zelf binnen. In de Menswording wil Christus nu in de kribbe van ons hart geboren worden zodat wij opgenomen worden in de heilige familie. Door de Menswording van de Zoon zijn wij kinderen van God geworden en maken deel uit van het heilig huisgezin.

Jezus wil in ons hart geboren worden. Laten we dit toe of blijven we toeschouwer en buitenstaander?